

De praktijk van het varen met platbodems

Voor het eerst

wedstrijd varen?

Tekst: Marianne van der Linden, Harriet van der Winden en Maarten Dirks;

Foto's: www.scheepswijs.nl Met dank aan de deelnemers: Alfred van der Giesen, Joost van Loon

In een serie artikelen beschrijft Marianne van der Linden de belangrijkste vaardigheden voor het varen met platbodems. Zij organiseert vaarcursussen onder de naam ScheepsWijs. In deze serie artikelen staat telkens een vraag uit de praktijk centraal. In deze aflevering wordt deelgenomen aan de Lemster Bokkingrace om ervaring op te doen in het wedstrijdzeilen.

Voor veel platbodemzeilers lijkt het wedstrijdveld een grote stap. Maar het valt best mee. Om mensen aan te moedigen om deel te nemen aan wedstrijden, heeft ScheepsWijs Vaarcursussen met de *Windstreek* (een ongemeten 10,10 meter Lemsteraak) meegedaan aan de Lemster Bokking Race. Met een ervaren wedstrijdshipper en een ploegje platbodemzeilers (die allen vrijwel nieuw waren op het wedstrijdveld) werd de strijd aanvaard.

Watersportvereniging Zevenwolden van Lemmer organiseert elk jaar verschillende wedstrijden, waaronder de Lemster Bokking Race. Nieuwe deelnemers zijn daarbij meer dan welkom, want net als bij de meeste klassen is er altijd behoefte aan uitbreiding van het wedstrijdveld. Want verslavend is het zeker. De adrenaline giert door je lijf, na drie uur varen ben je helemaal stuk en 's avonds drink je er voldaan met elkaar nog een borrel

op om alle ervaringen uit te wisselen en van elkaar te leren.

Veiligheid en een goede sfeer bovenaan

Vaar je als bemanning voor het eerst samen, dan is het om te beginnen belangrijk om de verwachtingen af te stemmen en de neuzen dezelfde kant op te krijgen. Onze prioriteiten: "Be safe, have fun and be extremely effective". In die volgorde. Veiligheid voor schip en bemanning staan bovenaan. Daarbij willen we in een positieve sfeer zo goed mogelijk zeilen. Zo weet iedereen van elkaar waar hij aan toe is en dat maakt je als team gelijk veel sterker.

Deelnemer Alfred doet verslag. "Ik heb altijd al de drive gehad om harder te gaan dan de rest. De mogelijkheid om met een Lemsteraak in de Bokkingrace mee te doen, sprak me erg aan. Op vrijdagavond, na in een zware stortbui in Lemmer te zijn aangekomen, krijgen wij eerst ruim uitleg over het wedstrijdvaren door onze instructrice Harriet. Na een leerza-

Klassen 1 en 3 starten en we varen de H-baan.

me avond, waarin wij als bemanningsleden ook elkaar beter leren kennen, was het fundament gelegd voor een strijdvuldig zeilweekend.”

Palaver

“De volgende morgen stond het palaver gepland om half negen in de Wildeman. Daar ontvingen wij alle benodigde informatie over de wedstrijden. Na het palaver zijn we aan boord gegaan van de Lemsteraak *Windstreek* en op de motor naar de wedstrijdbaan, net buiten de baai van Lemmer, gevaren.”

Het startschip

“Aandacht voor het startschip blijkt van groot belang. Het is allereerst een herkenningspunt waar we moeten beginnen. Het startschip van de vereniging de Zevenwolden markeert de plaats van de startlijn. Door middel van vlaggen en geluidsseinen worden de deelnemers op de hoogte gehouden over de tijd tot de start. Ook vinden wij op het schip de keuze voor de te varen baan en in welke klassen er wordt gestart.

Als het eerste geluidssignaal is gegeven, staat bij ons op het schip de boel op scherp. Nog tien minuten voor de start. Het is nu opletten geblazen om op de juiste tijd op de juiste plaats te zijn ten opzichte van de startlijn en de andere deelnemers. We verkennen de startlijn en schatten onze snelheid in. Een goede start is het halve werk en bepaalt voor een groot deel het eindresultaat van de wedstrijd.”

Wedstrijdbanen

Er kunnen meerdere typen banen gezeild worden en de keus wordt op het startschip aangegeven. De eerste dag werd een ‘poortbaan’ gezeild. De tweede dag werd de olympische baan aangewezen.

Taakverdeling en telltales

Alfred: “Onze bemanning was verdeeld in voordekkers en achterdekkers. Voordekkers hebben het bij golfslag en helling van het schip zwaar te verduren. Naast het wisselen van de voorzeilen, bedienen we de kluiverschoot. Op het voordek kun je de telltales in kluiver en fok veel beter zien dan aan het helmhout. Maarten geeft uitleg over hoe de tell-tales te lezen. We geven de informatie met handgebaren door aan de stuurman. Dit werk kan liggend uitgevoerd worden, wat voor het vermoeide lichaam natuurlijk welkom is.”

Tactiek

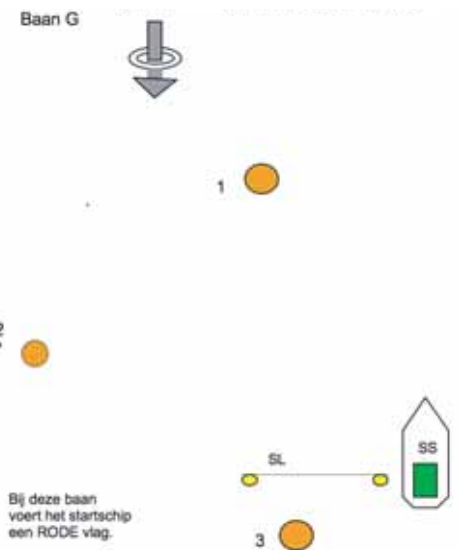
“Ook het in de gaten houden van de ‘concullega’s’ is belangrijk. Wat doen zij en wat kunnen wij doen om hen voor te blijven of wellicht voor te komen. De tacticus aan boord is ‘de man’ in het spel van kat en muis. De eerste dag hadden wij Maarten aan boord. Een oude rot in het vak, dat was direct duidelijk.”

De tweede wedstrijd

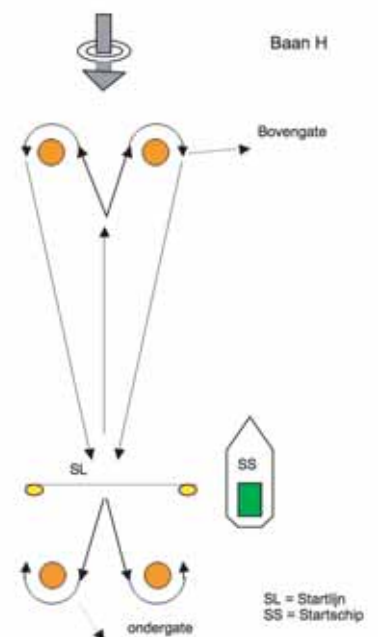
“Vrij snel na de eerste finish wordt de tweede wedstrijd gevaren en bijna zijn we te laat. In een snelle manoeuvre kunnen we nog net de zeilen hijsen en een minuut voor tijd de startlijn berei-

ken. Het wordt een geweldige start. We liggen er heel goed bij. De wedstrijd verloopt lekker en het team raakt goed op elkaar ingespeeld. Een heerlijke en spannende tweede race.

Weer terug in de oude haven van Lemmer wacht ons een verassing. Vanaf ons schip zien we hoe André Sterk - van die snelle VA, de

Bij een olympische baan vaar je na de start ook eerst een kruisrak naar de bovenwindse boei, vandaar vaar je in twee rakken, via de ‘gijpboei’ weer naar de benedenwindse boei.

Bij een poortbaan vaar je na de start kruisend naar de twee bovenboeien, daar tussendoor en buitenom terug via het voordewindse rak naar de andere twee boeien.

Visotter- vis zit schoon te maken. We worden getrakteerd op gebakken poon.”

Twee man minder

Zondag, ofwel de laatste kans om onze krachten te manifesteren. We varen met twee man minder.

Als snel na de start blijkt dat het uitstekend gaat. Het schip loopt als nooit tevoren en Maarten, die nu de *Jonge Jannetje* bemant, heeft mooi het nakijken. Niets is ons te gek: ‘De halfwinder erop’ werd vanuit de beschutte kuip door Harriet geroepen.”

Kluiver eraf, halfwinder erop

“Na hevige discussie op het voordek (‘Hooft dat ding er wel op? Ziet er niet uit op een authentiek schip’), werd de ballon gehesen. Meer snelheid was het resultaat, hard werken de inzet. Deze halfwinder is een gigantische lap zeil die met een enkele schoot bol gehouden moet worden. Voor de boei moet het zeil weer worden gestreken, dat mag niet te vroeg, maar ook niet te laat. Want met een half gestreken halfwinder aan de wind varen lukt echt niet.

Finishtijd en rating

“We finishen ver voor de *Jonge Jannetje*. Drie-maal hoera, de race is gewonnen. Denken we. Maar de *Jonge Jannetje* heeft een erg goed laatste kruisrak. Maar helaas is het tijdsverschil tussen onze finishtijd en die van de *Jonge Jannetje* te gering om de correctie van de ratings

De halfwinder staat.

Jonge Jannetje en de Windstreek zitten elkaar op de hielen.

goed te maken. Dus blijkt later dat zij toch beter gezeild hebben dan wij. Hoe is het mogelijk vragen wij ons af met zoveel talent aan boord van de *Windstreek*.”

Tot slot

Rest Alfred de voordekker nog de evaluatie van deze twee dagen: “Wat mij betreft moet je het gewoon ondervinden en dan ben je verkocht voor de rest van je leven.”

Joost: “In verband met een reparatie heb ik tijdelijk niet de beschikking over mijn eigen Lemsteraak. Dat was de eerste aanleiding om mee te gaan in de wedstrijdcurcus. Verder wilde ik graag een belemmering wegnemen. Op deze manier kon ik meedoen aan een zeilwedstrijd, de sfeer proeven in het kleine wereldje van VB-zeilevenementen en mijn kennis van het zeilwedstrijdreglement updaten.

Wedstrijdzeilen kan ook met platbodems, die niet op topniveau getuigd zijn. Meedoen is belangrijker dan winnen. Maar als je mee doet, wil je toch het beste uit schip en bemanning halen. Ik ben zeker van plan mee te doen aan wedstrijden, ook al is het met een ongemeten aak. En je leert er ook nog beter van zeilen.”

Meer weten?

Vragen en reacties naar aanleiding van dit artikel zijn welkom via e-mail: info@scheepswijs.nl. De eerstvolgende wedstrijdtraining is op

6 en 7 oktober, de Friese Hoek wedstrijden in Lemmer.

Wilt u een cursus op uw eigen schip, meer weten over de cursussen ‘Wedstrijdzeilen met Platbodems’ of mee met een waddencursus, kijk dan op: www.scheepswijs.nl
Bellen mag ook: 06-22 969 842